ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
โทรศัพท์/โทรสาร 02-2819401 E-mail : disas_moac@hotmail.com

แจ้งเตือนศัตรูพืชระบาด “โรคโคนเน่า - หัวเน่ามันสำปะหลัง (Root and tuber rot diseases)”
วันที่ 9 กันยายน 2564

เตือนเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังในทุกภาคของประเทศไทย เฝ้าระวังการระบาดของโรคโคนเน่า - หัวเน่ามันสำปะหลัง โดยเฉพาะพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังในแถบภาคกลาง ภาคตะวันออกและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เนื่องจากในช่วงนี้หลายพื้นที่มีฝนตกหนักอย่างต่อเนื่องมีความชื้นสูงสภาพแวดล้อมดังกล่าวเหมาะต่อการระบาดของโรคโคนเน่า – หัวเน่ามันสำปะหลัง ดังนั้น ขอให้เกษตรกรสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ หากพบต้นมันสำปะหลังแสดงอาการของโรคโคนเน่า - หัวเน่า ให้รีบแจ้งสำนักงานเกษตรจังหวัด หรือสำนักงานเกษตรอำเภอใกล้บ้าน เพื่อดำเนินการป้องกันกำจัดทันที

เชื้อสาเหตุ : เชื้อรา phytopthora spp.

ลักษณะอาการ

อาการของต้นมันสำปะหลังที่อยู่เหนือดินจะพบว่า ใบมันสำปะหลังแสดงอาการเหี่ยวเหลือง โคนต้นแสดงอาการเน่าเป็นสีน้ำตาลหรือดำ หรือมันสำปะหลังบางพันธุ์โคนต้นจะมีการสร้างรากค้ำชูตรงรอยแตกของโคนต้น เมื่อถอนขึ้นมาหัวมันสำปะหลังแสดงอาการเน่า ถ้าผ่าหรือหักหัวมันสำปะหลังแสดงอาการเน่า ถ้าผ่าหรือหักหัวมันสำปะหลังจะเห็นภายในสีน้ำตาล ในมันสำปะหลังบางพันธุ์มีอาการเน่าที่โคนและส่วนหัวที่อยู่ใต้ดิน โดยที่ส่วนของลำต้นและใบยังคงมีลักษณะปกติ หรือบางพันธุ์แสดงอาการรุนแรงมันสำปะหลังอาจยืนต้นตายได้

แนะนำวิธีการป้องกันกำจัด ดังนี้

1. ก่อนการปลูก เก็บเศษเหง้า หรือเศษซากมันสำปะหลังเผาทำลายทิ้ง ทำความสะอาดเครื่องจักรกลการเกษตร ควรมีการไถตากดินอย่างน้อย 2 สัปดาห์

2. แช่ท่อนพันธุ์ด้วยสารป้องกันกำจัดเชื้อราเมทาแลกซิล25% WP อัตรา 20 -50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือฟอสอีทิล - อะลูมิเนียม 80% WP อัตรา 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร เป็นเวลา10 นาที รวมถึงการใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาไปหว่านในช่วงการเตรียมดินก่อนปลูก

3. แปลงปลูกควรมีการยกร่องสูง หรือในบริเวณที่มีน้ำท่วมขังให้ทำร่องเพื่อระบายน้ำออกจากแปลง ควรจัดระยะปลูกให้เหมาะสม เพื่อให้ทรงพุ่มโปร่ง ท ำให้สภาพแวดล้อมไม่เหมาะต่อการระบาดของโรค

4. สำรวจแปลงอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ถ้าในช่วงฝนชุกควรสำรวจแปลงทุกวัน หากพบการระบาดให้ขุดถอนต้นที่แสดงอาการไปเผาทำลาย จากนั้นบริเวณที่แสดงอาการและโดยรอบห่างออกไปประมาณ 1 เมตร ให้หว่านปูนขาว หรือโรยเชื้อราไตรโครเดอร์มาบริเวณรอบโคนต้นที่ขุดออก หรือกรณีระบาดรุนแรงมากราดด้วยสารเมทาแลกซิล 25% WP อัตรา 20 - 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือฟอสอีทิล - อะลูมิเนียม 80% WP อัตรา 50 กรัม ต่อน้ำ 20 ลิตร บริเวณที่ถอนและโดยรอบห่างออกไปประมาณ 1 เมตร

5. หลังเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว ควรเก็บเศษเหง้า และเศษซากมันสำปะหลัง ไปทำลายนอกแปลงปลูก

6. ควรทำความสะอาดเครื่องจักรกลกำรเกษตรที่ใช้ใน แปลงที่เป็นโรค เนื่องจากเชื้อสาเหตุโรคอาจติดมากับเครื่องจักรกลการเกษตรนั้น

7. ในแปลงที่มีการระบาดของโรครุนแรง ควรปลูกพืชชนิดอื่นหมุนเวียน เช่น อ้อย ข้าวโพด หรือพืชตระกูลถั่ว

กรณีที่พบการระบาดของโรครุนแรงควรปฏิบัติ ดังนี้

1. พื้นที่ที่พบต้นแสดงอาการของโรคมากกว่าร้อยละ 50 ควรไถทิ้ง เก็บเศษซากนำไปทำลายนอกแปลงปลูกแล้วตากดิน

2. พื้นที่ที่พบต้นแสดงอาการของโรคร้อยละ 30 - 50

- มันสำปะหลังอายุ 1 –3 เดือน ควรไถทิ้ง เก็บเศษซากนำไปทำลายนอกแปลงปลูก แล้วตากดิน
- มันสำปะหลังอำยุ 4 - 7 เดือน หว่านปูนขาวให้ทั่วแปลง และควรเร่งเก็บเกี่ยวผลผลิตทันที
- มันสำปะหลังอำยุ 8 เดือนขึ้นไป ควรเร่งเก็บเกี่ยวผลผลิตทันที

หลังการระบาดผ่านไปแล้ว เมื่อเริ่มการเพาะปลูกในฤดูกาลใหม่ แปลงที่เคยระบาดน้อยหรือปานกลาง ควรเลื่อนฤดูปลูก เป็นช่วงปลายฤดูฝนเพื่อให้ผลผลิตออกในฤดูแล้ง เลือกใช้พันธุ์ให้เหมาะกับพื้นที่ กำจัดซากพืชออกให้หมด ไถระเบิดดินดำนและตากดิน หว่านปูนขาวเพื่อปรับสภาพดิน และแช่ท่อนพันธุ์ด้วยสารป้องกันกำจัดเชื้อราก่อนปลูก

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์